

SLOVO ŘEDITELE KLIENTSKÉHO ODDĚLENÍ

Vážení klienti,

Letošní nevládná zima nás přiměla k tomu, že jsme se rozhodli přivolat dříve jaro. Začali jsme svěžím jarním designem našeho zpravodaje EKO-komunikace. Zatímco tomuto studenému období kralovala bílá a šedivá barva, náš zpravodaj jsme zpestřili jasnými zelenými barvami.

V tomto čísle se podíváme do historie odpadů a na jejich studium z historického hlediska. S tímto zajímavým tématem vás seznámí archeolog Michal Lutovský.

V dalším článku se věnujeme těžkým kovům, které se stále objevují v přepravkách a paletách a to z legislativního pohledu. V tomto čísle zpravodaje začínáme prvním dílem seriálu o činnostech společnosti EKO-KOM, a. s., kde se věnujeme povinnostem, které na základě udělené autorizace musí autorizovaná obalová společnost splňovat.

V dalších dílech se budeme nadále postupně a podrobněji věnovat jednotlivým činnostem společnosti EKO-KOM. Seznámíme vás také s chystanými změnami v oblasti výkazů o produkci obalů, které vám usnadní vyplňování výkazů.

Nechybí zde ani pravidelné rubriky jako je představení další části klientského oddělení nebo výběr článků, které se věnují komunikačním a vzdělávacím aktivitám společnosti EKO-KOM.

Doufáme, že také v tomto čísle najdete pro vás zájímavé informace.

S přáním pěkného března,

Pavel Urban,

Ředitel klientského oddělení

TÉMA: DĚJINY ODPADKŮ

Od chvíle, kdy člověk poprvé vědomě odhodil první ohlodanou kost nebo poškozený kamenný nástroj, uběhlo už několik milionů let. Odpadky lze tedy považovat za neodmyslitelného průvodce lidského rodu. Ovšem jen do jisté míry.

AKTUÁLNĚ: TĚŽKÉ KOVY

Dne 9. února 2009 skončilo desetileté období platnosti „Rozhodnutí Evropské komise kterým se stanoví podmínky pro udělování výjimky ze Směrnice 94/62/ES o obalech a obalových odpadech pro přepravky a palety z plastů týkající se úrovní koncentrace těžkých kovů - 1999/1177/ES.“ Následující řádky informují o tom, proč byl dne 10. února 2009 posunut časový horizont výjimky o dalších 5 let.

SERIÁL O ČINNOSTECH SPOLEČNOSTI EKO-KOM

Minulým číslem EKO-komunikace jsme otevřeli seriál, ve kterém se budeme v každém čísle věnovat podrobněji jednotlivým činnostem společnosti EKO-KOM. Posledně jsme psali o funkci autorizované obalové společnosti a systému plateb, v tomto díle se dozvíte o povinnostech, které musí splňovat autorizovaná obalová společnost.

PŘEDSTAVUJEME KLIENTSKÉ ODDĚLENÍ

Dovolujeme si Vám představit další část klientského oddělení: **specialista na normy**

Z REGIONŮ

Třídím, nejsem břídíl - pod tímto příznačným názvem byla začátkem února zahájena výstava věnovaná problematice třídění a využití odpadů v Městském muzeu Antonína Sovy v Pacově.

PSALI O NÁS

Ústecký kraj vyhlásil výsledky ekologické soutěže
Znalosti o odpadech se vyplatily

VÝKAZY

Informace o chystaných změnách v oblasti výkazů o produkci obalů, které mají za cíl přispět ke zjednodušení a většímu komfortu pro vás.

DĚJINY ODPADKŮ

Od chvíle, kdy člověk poprvé vědomě odhodil první ohlodonou kost nebo poškozený kamenný nástroj, uběhlo už několik milionů let. Odpadky lze tedy považovat za neodmyslitelnou průvodce lidského rodu. Ovšem jen do jisté míry.

Nedá se totiž říct, že tvorba a kumulace odpadu v té podobě, jak ji zná současný vyspělý svět, je výsledkem přirozeného vývoje trvajícího miliony let a hory odpadků, které za sebou necháváme, jsou tedy vlastně normálním jevem. Není to tak jednoduché z řady důvodů – přiznejme si ale, že s většinou z nich se toho moc dělat nedá.

Základním faktorem je samozřejmě množství lidí produkujících odpad, kterých nikdy nebylo na planetě tolik, dále například koncentrace obyvatelstva, kdy se

Pravěká recyklace – poškozené bronzové předměty připravené k přetavení

doslova hory odpadků kumulují na relativně malých územích. Stejně podstatný je i materiál odpadu – na rozdíl od nás produkoval pravěký (ale i středověký) člověk výrobky (a tedy i odpadky) z materiálů, které se buď poměrně brzy zcela rozpadly, nebo které nejsou s přírodou ve výrazné opozici – například archeology vůbec nejčastěji nalézáný odpad, jakým jsou střepy keramických nádob.

Obecně lze říci, že těch odpadků, které přetrvaly, po sobě pravěký člověk zase tolik nenechal. Ve starší době kamenné, tedy před vynálezem zemědělství, šlo jen o kamenné úštěpy z výroby nástrojů, sem tam poškozený kamenný nástroj a zvířecí kosti. Zhruba před devíti tisíci lety, v mladší době kamenné, se k tomu přidaly střepy keramických nádob sloužících k vaření a konzumaci pokrmů z obilí. Tato základní skladba vydržela zhruba až do středověku – kosti, střepy, kámen, jen zcela výjimečně nějaká drobnost z jiného materiálu.

O moc víc toho při archeologických výzkumech pravěkých sídel nenalzáme, jen někdy je těch střepů více, někdy méně. Ano, ani doba bronzová nebo železná na skladbě odpadu v podstatě nic zásadního nezměnily, kovové šperky a zbraně se nevyhazovaly ani při nevratném poškození – i lidé před tisíci lety totiž dokázali recyklovat. Samozřejmě ne z obavy, že by produkovali velké množství odpadu, nebo aby chránili přírodní zdroje – vzhledem k jejich počtu a způsobu života nic takového ani zdaleka neohrožilo.

Důvodem byl spíše nedostatek surovin či obtížnost jejich získávání – bylo například snazší roztavit poškozené bronzové věci a odlít z nich věc novou než znovu získávat a slévat měď a cín.

A překovávání železných předmětů bylo jistě schůdnější než sofistikovaná obsluha hutnických zařízení a tavba rudy. Ještě že strohost odpadkových vrstev vynahrazují archeologům pravěké hroby a poklady – o vzhledu většiny nástrojů, zbraní a okras bychom na základě „pravěkého odpadového hospodářství“ nevěděli vůbec nic.

Nejhmotnějším pravěkým odpadem jsou kamenná drtidla na obilí

PhDr. Michal Lutovský (nar. 18. 4. 1961 v Praze), archeolog, pracuje v Ústavu archeologické památkové péče středních Čech. Zabývá se především raným středověkem. Je autorem či spoluautorem 19 odborných i populárně-vědeckých knih o archeologii a historii a asi 150 studií v domácím i zahraničním odborném tisku.

Pravěký odpad pochopitelně původně obsahoval řadu dalších ingrediencí organického charakteru – ty se však až na vzácné (a archeology zvláště ceněné) výjimky v podobě zuhelnatělých rostlinných zbytků dávno rozpadly; ne náhodou je někdy archeologie nazývána vědou o anorganických dějinách. Po pravěkém i středověkém člověku tak zůstaly vedle hmotných odpadků zachovány i vrstvy sedimentů, a i když zpočátku to jistě nebyla kumulace zrovna vábného odpadu, která mohla pro tehdejší společnost představovat hygienický problém (koneckonců dějiny pravěké a středověké hygieny jsou z našeho pohledu spíše dějinami špíny), dnes už jde jen o různě zbarvené vrstvy hlíny.

Archeologové se obvykle z odpadků (samozřejmě z těch starých) radují, pokoušejí se z nich s větším či menším úspěchem vyčíst informace o lidech, kteří tu žili před námi, o chodu tehdejší společnosti, o kvalitě života i hospodářství. Co tak asi půjde vyčíst z odpadu, který po sobě zanechává člověk 21. století? Těžko se nám podaří dosáhnout téměř „nulového“ stavu pravěkých odpadků, svět se přece jen změnil a určitě se nechceme „vracet na stromy“. Ale měli bychom se snažit, aby vrstvy,

kteří zůstanou po nás, obsahovaly toho nerozpadlého (a nerozpadavého) co nejméně. I tak toho zůstane pro budoucí archeology dost a dost.

Jen kvůli živelné pohromě nemohly být využity desetitisíce hliněných lampiček do kutnohorských stříbrných dolů. Dílna patrně vyhořela a množství odpadu bylo v tomto případě zcela výjimečné.

TĚŽKÉ KOVY

 Dne 9. února 2009 skončilo desetileté období platnosti „Rozhodnutí Evropské komise, kterým se stanoví podmínky pro udělování výjimky ze Směrnice 94/62/ES o obalech a obalových odpadech pro přepravky a palety z plastů týkající se úrovně koncentrace těžkých kovů - 1999/177/ES.“ Následující řádky informují o tom, proč byl dne 10. února 2009 posunut časový horizont výjimky o dalších 5 let.

Důvodem bylo, že i po 10 letech trvání této výjimky bylo vědeckými analýzami prokázáno, že se na trhu EU stále ještě nachází značné množství přepravek a palet z plastů obsahujících těžké kovy, jejichž koncentrace překračuje limity stanovené ve Směrnici 94/62/ES.

Když si uvědomíme, o co usiluje Směrnice 94/62/ES – „o omezení přítomnosti těžkých kovů v obalech a zároveň i o zajištění vysoké úrovně ochrany životního prostředí, včetně postupů opětovného použití a hlavně vysoké úrovně recyklace obalů“, není výsledek těchto analýz nijak překvapující. Na jedné straně jsou stanoveny požadavky na stále rostoucí cíle pro recyklaci obalů, k tomu podpora řízených režimů oběhu těchto opakovaně použitelných obalů, vykazujících velmi nízké ztráty při oběhu a navíc vysoké koncentrace v recyklovaném materiálu. A na straně druhé stojí trvale se snižující limity úrovně koncentrací těžkých kovů z 600 ppm na 100 ppm. Není proto divu, že v tak krátkém časovém horizontu nedošlo k dosažení požadovaných hodnot.

Definice zákazu záměrného zavedení těchto látek do obalových materiálů dle původního schváleného textu Směrnice bránila i jejich recyklaci. Nová definice z Rozhodnutí již nepovažovala za záměrné zavedení využití recyklovaných materiálů jako surovin pro výrobu nových obalových materiálů. Přepravky a palety s příměsí recyklátu jsou sekundárními či dokonce terciárními obaly a rozhodně nepřicházejí do přímého styku s potravinami. Neexistuje tedy reálné riziko, jak by se z nich mohly dostat těžké kovy do potravního řetězce člověka. Právě ukládání těchto látek v tkáních je kromě jejich toxicity, hlavním problémem. Ale na druhé straně naprostá jejich většina obíhá v kontrolovaných, řízených a někdy i zálohovaných systémech a proto jejich ztráty jsou naprosto minimální a jejich recyklovatelnost vysoká.

Neprodoužení této výjimky, by znamenalo reálné riziko, že tyto přepravky a palety budou uloženy na skládku nebo spáleny, měl by být i nadále udržen systém výjimky pro tyto obaly s celým systémem jejich evidence a sledování, protože obě řešení, jak se jich zbavit, by měla negativní dopady na zdraví občanů i životní prostředí.

Nadále tedy zůstávají v platnosti ustanovení původního rozhodnutí z roku 1999:

Vyšší hodnoty součtu hladin koncentrací těžkých kovů jsou možné, pokud jsou způsobeny přidáním recyklovaného materiálu.

Požadavek na 90 % návratnost těchto přepravek a palet.

Požadavek na evidence a vedení dokumentace k těmto obalům.

Čeští výrobci obalů a baleného zboží o trendu snižování úrovně koncentrace těžkých kovů dobře vědí, protože již do novely Zákona o odpadech z roku 1997, byly do kapitoly „Obaly a obalové odpady“ zapracovány cíle ze Směrnice 94/62/ES pro budoucí roky s cílovou hodnotou 100 ppm.

Zbyněk Kolář
e-mail: kolar@ekokom.cz

SERIÁL O ČINNOSTECH SPOLEČNOSTI EKO-KOM

 Minulým číslem EKO-komunikace jsme otevřeli seriál, ve kterém se budeme v každém čísle věnovat podrobněji jednotlivým činnostem společnosti EKO-KOM. Posledně jsme psali o funkci autorizované obalové společnosti a systému plateb, v tomto díle se dozvíte o povinnostech, které musí splňovat autorizovaná obalová společnost.

Činnost autorizované společnosti se musí řídit podmínkami stanovenými zákonem o obalech a povinnostmi specifikovanými v autorizaci vydané Ministerstvem životního prostředí. Na základě této autorizace je EKO-KOM povinen plnit přesně specifikované podmínky a právě těm se budeme věnovat v následujících řádkách.

Společnost EKO-KOM musí každý rok zajistit splnění požadovaných procent využití a recyklace dle zákona o obalech a to pro jednotlivé druhy a materiály obalů. Zároveň vede a předkládá evidenci obalů, vyhodnocuje data za dané období od všech povinných osob, s nimiž má uzavřenou smlouvu o sdruženém plnění a tyto data musí poskytnout Ministerstvu životního prostředí v písemné a elektronické podobě. Zároveň vede evidenci

osob, s nimiž má uzavřenou smlouvu. Tímto ji však povinnosti nekončí, společnost vede a vyhodnocuje evidenci množství odpadů z obalů a způsobu nakládání s nimi za každé čtvrtletí. Prostřednictvím auditora EKO-KOM zajišťuje ověření vedení evidencí u smluvních partnerů a vypracování zpráv.

Určitě jste se setkali s nějakou z komunikačních aktivit společnosti EKO-KOM, která dle podmínek uvedených v autorizaci informuje spotřebitele především o tom, že obalové odpady lze odkládat do systému odděleně sbíraného domovního odpadu, fungující v konkrétní obci, a podává sdělení zdůrazňující důležitost tříděného sběru. Jinými slovy tedy společnost EKO-KOM zajišťuje informování občanů o třídění a recyklaci obalových odpadů. Pro informování musí v rámci autorizace společnost využívat všechny prostředky komunikace, včetně elektronických médií. Každoročně musí společnost zajistit oslovení minimálně 90 procent obyvatel starších osmi let.

A v neposlední řadě musí autorizovaná obalová společnost od roku 2003 zajišťovat informování obyvatelstva formou celoplošných televizních sdělení o způsobu

bu zajištění zpětného odběru pro spotřebitele a o úložce spotřebitelů při přispívání ke zpětnému odběru a využití odpadů z obalů.

V dalším čísle: Jak spolupracuje společnost EKO-KOM s odpadovými firmami

PŘEDSTAVUJEME KLIENTSKÉ ODDĚLENÍ

Specialista na normy

Dovolujeme si Vám představit další část klientského oddělení: **specialista na normy**

Specialista na normy Vám pomůže v oblasti problémů týkajících se značení obalů, technické dokumentace pro splnění požadavků dle § 3 a 4 Zákona o obalech a Směrnice 94/62/EC a s ní harmonizovaných norem ČSN EN 13427 – ČSN EN 13432 až k problematice jiných zákonů týkajících se výrobků samotných.

Hlavním jeho úkolem je sledovat dlouhodobý vývoj normalizace, mající vztah k Zákonu

o odpadech a Směrnice EU o obalech a obalových odpadech. Reprezentuje ČR v technických komisích se zaměřením na obaly ve vztahu k životnímu prostředí v CEN TC261/SC4 a nově i ISO.

Pravidelně přednáší k této problematice na seminářích organizovaných společností EKO-KOM i jiných. Denně řeší s klienty Systému desítky problémů týkajících se tvorby technické dokumentace k obalům a jiným problémům, telefonicky i korespondenčně. S jinými klienty pak i osobně u nich ve firmách či při návštěvách v sídle společnosti. Nezřídka spolupracuje s firmami při kompletaci dokumentace před ohlášenými kontrolami státních orgánů.

V případě dotazů týkajících se výše uvedené problematiky je Vám kolega plně k dispozici:

Zbyněk Kolář
tel: 729 848 460
e-mail: kolar@ekokom.cz

VÝKAZY

Vážení obchodní přátelé,

dovolte, abychom vás seznámili s chystanými změnami v oblasti výkazů o produkci obalů, které, jak doufáme, přispějí k usnadnění a většímu komfortu pro vás.

První drobnou změnou je, že pro každé čtvrtletí příslušného roku bude jedinečná verze výkazu o produkci obalů, která vám umožní lépe se orientovat v platných výkazech o produkci obalů pro vykazované čtvrtletí.

Druhým vylepšením je skutečnost, že přestáváme podporovat program pro vyplňování výkazů o produkci obalů EKV a jeho funkci převezme software 602XML Filler společnosti Software602 a. s., který jistě znáte např. v souvislosti se zavedením datových schránek. Jestliže ještě tento software nemáte nainstalován, je možné jej bezplatně stáhnout na webových stránkách společ-

nosti Software602 a. s. (http://www.602.cz/602xml/download_602xml_filler). Jeho výhodou je kromě bezplatného použití i větší podpora operačních systémů, na kterých je možné jej provozovat. V současné době jsou to tyto operační systémy: Microsoft Windows (od verze Windows 98 výše), OpenSUSE, Red Hat 5, Ubuntu (9.04 a vyšší) a jeho klony (DEB), Debian a Mac OS X verze 10.5 a vyšší.

Od poloviny března 2010 budete mít na našich www stránkách k dispozici ke stažení šablonu výkazu pro první čtvrtletí 2010 jak ve formátu MS EXCEL, tak i ve formátu 602XML.

Petr Polák
ředitel ICT
EKO-KOM, a. s.

SEMINÁŘE PRO KLIENTY

Vážení obchodní přátelé, dovolujeme si Vás pozvat na seminář pořádaný naší společností, zaměřený na:

- rozbor zákona č. 477/2001 Sb. o obalech ve znění pozdějších předpisů, - činnost autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a. s., - vedení evidence a vyplňování čtvrtletního výkazu o produkci obalů v rámci systému EKO-KOM, - značení obalů a informace o podmínkách uvádění obalů na trh.

Účelem semináře je snaha o prohloubení znalostí obalového zákona, vysvětlit činnost systému EKO-KOM jako autorizované obalové společnosti a především poskytnout informace týkající se správného vedení evidence obalů.

Místa konání a termíny:**ÚSTÍ NAD LABEM**

místo konání: Národní dům Ústí nad Labem - přisálí
Velká Hradební 33, 400 21 Ústí nad Labem
kapacita: 45 osob

• 19. března 2010 - od 10:00 hod. do 13:00 hod.

PRAHA

Seminář se koná v prvním patře – salonek D
Hotel Holiday Inn Prague Congress Centre
Na Pankráci 151/1684

Praha 4 (stanice metra C - Vyšehrad)
kapacita: 50 osob

• 30. března 2010 – od 09:00 hod. do 13 hod.

BRNO

Seminář se koná v hotelovém salonku 1+2, který se nachází v hotelové budově, za hotelovými výtahy pro hosty.

Hotel Holiday Inn Brno
Křížkovského 20 Brno
kapacita: 50 osob

• 20. dubna 2010 – od 10:00 hod. do 14:00 hod.

KARLOVY VARY

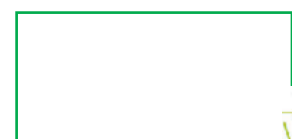
Seminář se koná v červeném salonku
Lázeňský hotel Thermal - F, a. s.
I. P. Pavlova 11, 360 01 Karlovy Vary
Kapacita: 80 osob

• dubna 2010 – od 10:00 hod. do 13:00 hod.

V případě, že přijmete naše pozvání na tento seminář, prosíme Vás o potvrzení vaší účasti na e-mail adrese: hribalova@ekokom.cz, případně na tel. čísle 729 848 444 (sl. Lenka Hřibalová), na kterém Vám budou zodpovězeny podrobnější informace.

Účast na semináři je zdarma.

Věříme, že návštěva tohoto semináře Vám bude přínosem a přispěje k objasnění mnoha sporných otázek v oblasti nakládání s obaly a obalovými odpady.

Těšíme se na Vaši návštěvu.

Z REGIONŮ...

Třídím, nejsem břídil

Pod tímto příznačným názvem byla začátkem února zahájena výstava věnovaná problematice třídění a využití odpadů v Městském muzeu Antonína Sovy v Pacově. Celou řadu vystavených děl vyrobily děti a jejich díla jsou vytvořena z odpadů, se kterými jste se mohli setkat v rámci loňské krajské komunikační kampaně společnosti EKO-KOM, a.s. na Vysočině. V rámci této výstavy vyhlásila pacovská radnice pro školáky, studenty i širokou veřejnost soutěž. Její účastníci mají za úkol zpracovat tematiku předcházení odpadů nebo jejich využití do krátkého reklamního klipu. Expozice s názvem „Třídím, nejsem břídil“ mají návštěvníci možnost vidět do konce února.

Víte co je?

Jak se liší měkký obal z plastů od pevného dutého z plastů?

Do skupiny pevné duté plasty patří všechny plastové obaly na nápoje (např. PET lahve). Dále pak to jsou vyfukované lahve na detergenty, aviváže apod. Do skupiny měkkých obalů patří všechny typy obalových fólií, sáčky a obaly o malé gramáži.

PSALI O NÁS:

Ústecký kraj vyhlásil výsledky ekologické soutěže

Enviweb, 10.02.

Před plným sálem na krajském úřadu obdrželi zástupci nejúspěšnějších škol věcné ceny, které byly pořízeny z kampaně na podporu třídění odpadu 2009 ze sdružených prostředků EKO-KOMu a Ústeckého kraje. Předali jim je náměstek hejtmanky Arno Fišera a další představitelé kraje a organizátorů soutěže.

První únorové úterý patřilo na krajském úřadu vyhodnocení školního vzdělávacího programu Třídíme ve škole. Projektu, jenž pořádal Ústecký kraj spolu se společností Envi-con s.r.o. a akciovou společností EKO-KOM, se v rámci environmentální výuky zúčastnily více než čtyři desítky základních a středních škol ústeckého regionu.

Program Třídíme ve škole, jehož soutěžní otázky a úkoly mohli nalézt žáci na stejnojmenných webových stránkách, byl zavřen předáváním cen vítězům i dalším „medailistům“ v kategoriích literární (próza i poezie), kvízové a v části prezentace projektů správného třídění odpadů.

Znalosti o odpadech se vyplatily

Právo, 10.02.2010.

Přes dva tisíce sedm set Jihočechů se zúčastnilo soutěže ve znalosti třídění odpadů, kterou připravil Jihočeský kraj ve spolupráci se společností EKO-KOM.

„Na sklonku loňského roku dostalo devadesát tisíc jihočeských domácností do schránek informační brožuru Kam s vaším odpadem. Chtěli jsme občany přesvědčit o tom, že tříděný odpad nekončí na skládce. Brožurka obsahovala i důležité informace o tom, jak správně třídít. Abychom je dostali do povědomí veřejnosti, rozhodli

jsme se podpořit akci SMS soutěží,“ informovala Právo regionální manažerka společnosti EKO-KOM, a. s., pro Jihočeský kraj Lenka Pravdová.

Dodala, že při losování správných odpovědí měla nejvíce štěstí Kateřina Kandusová z Jindřichova Hradce, která vyhrála první cenu - jízdní kolo.

„Distribuce brožury, podpořená soutěží, je součástí rozsáhlé informační kampaně kraje, která běží už od minulého roku a jejím cílem je přesvědčit občany, že třídění

odpadů je významným faktorem pro jejich úspěšnou ekologickou a ekonomickou likvidaci,“ podotkla Lenka Pravdová.

Brožura pro domácnosti, jejíž distribuci SMS soutěž podpořila, je součástí rozsáhlé informační kampaně kraje a EKO-KOMu. Třídít má smysl a Děkujeme, že třídíte - to jsou její hlavní myšlenky.

V příštím čísle najdete rozhovor o obalové problematice s Ladislavem Trylčem z odboru odpadů Ministerstva životního prostředí, více informací se dozvíte také o paletách EUR.